

*Željko Lukenda
Nenad Zvonarek
Marko Milanović*

STANJE I PERSPEKTIVA NASTAVE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE NA FAKULTETU STROJARSTVA I BRODOGRADNJE

1. UVOD

Povijest Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu počinje od 1919. godine kada je ustrojen kao strojarski i brodograđevni odjel pri Kraljevskoj tehničkoj visokoj školi u Zagrebu. Od tada je prošao različite oblike ustroja. Prema sadašnjem ustroju, prilagođenom bolonjskom procesu, fakultet školuje buduće inženjere strojarstva, brodogradnje i zrakoplovstva. Na Fakultetu strojarstva i brodogradnje danas aktivno studira 2 200 studenata, a u nastavni proces uključeno je preko 130 nastavnika (profesora, asistenata, znanstvenih novaka, predavača...).

Akadske godine 1982./83. započela je obvezatna nastava tjelesne i zdravstvene kulture za studente prve i druge godine studija. Te godine, pri Zavodu za organizaciju rada, osnovana je Katedra za tjelesnu i znanstvenu kulturu. Godine 1997. katedra za tjelesnu i zdravstvenu kulturu izdvojila se iz Zavoda za organizaciju rada i postala samostalna katedra.

2. STANJE NASTAVE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE

Prema Statutu sveučilišta nastava tjelesne i zdravstvene kulture obvezatna je na prvoj i drugoj godini studija, a kao neobvezatni fakultativni predmet upisuje se na ostalim godinama studija. Na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u nastavu tjelesne i zdravstvene kulture uključeno je 750 studenata prve i druge godine studija te 150 studenata viših godina studija. Nastavu izvode dva stalno zaposlena nastavnika, profesora tjelesne i zdravstvene kulture, jedan vanjski suradnik, profesor tjelesne i zdravstvene kulture i sedam demonstratora - studenata, sportaša fakulteta strojarstva i brodogradnje koji sudjeluju u izvođenju nastavnog procesa.

Nastava tjelesne i zdravstvene kulture na Fakultetu strojarstva i brodogradnje organizirana je kroz :

- osnovni program,
- posebni program,
- izborni program.

Navedeni programi provode se u dvorani, vanjskim terenima i na bazenu.

Programi nastave tjelesne i zdravstvene kulture nastali su na osnovi interesa studenata i materijalno kadrovskih uvjeta Fakulteta strojarstva i brodogradnje.

2.1. Osnovni program nastave tjelesne i zdravstvene kulture

Osnovni program nastave tjelesne i zdravstvene kulture izvodi se dva puta tjedno u trajanju od 45 do 60 minuta. Studenti odabiru jedan ili više od ponuđenih programa kroz koje će zadovoljiti svoju potrebu za tjelesnom aktivnošću, a ujedno ispuniti normu od 60 sati nastave tjelesne i zdravstvene kulture u akademskoj godini. Na Fakultetu strojarstva i brodogradnje studentima su ponuđeni sljedeći programski sadržaji:

- sportske igre (košarka, nogomet, odbojka, rukomet),
- fitness programi,
- stolni tenis,
- tenis,
- plivanje,
- aerobik,
- planinarske ture,
- badminton,
- veslanje,
- klizanje,
- ples.

Ovim programom obuhvaćeno je 650 studenata prve i druge godine Fakulteta strojarstva i brodogradnje.

2.2. Posebni programi tjelesne i zdravstvene kulture

Posebni programi su namijenjeni studentima svih godina studija koji pokazuju posebne interese i imaju viša znanja i sposobnosti u pojedinim kineziološkim aktivnostima.

Na Fakultetu strojarstva i brodogradnje ponuđeni su sljedeći posebni programi nastave tjelesne i zdravstvene kulture:

- borilački sportovi (judo, karate, boks, taekwondo),
- vaterpolo,
- squash,
- rukomet na pijesku,
- odbojka na pijesku,
- relly vožnja,
- karting.

Ovim programom obuhvaćeno je 150 studenata koji ujedno predstavljaju Fakultet strojarstva i brodogradnje na raznim sveučilišnim natjecanjima (međunarodna natjecanja studenata, natjecanja studenata na razini na razini Republike Hrvatske, prvenstva Sveučilišta u Zagrebu).

2.3. Izborni program nastave tjelesne i zdravstvene kulture

Namijenjen je studenima viših godina studija koje prema vlastitom interesu upisuju predmet tjelesne i zdravstvene kulture kao izborni predmet i time nastavljaju organizirano vježbanje tijekom studija. Na Fakultetu strojarstva i brodogradnje, u okviru ovog programa nastave, ponuđeni su:

- sportske igre, -fitness programi,
- stolni tenis, -tenis,
- plivanje, -aerobik,
- planinarske ture, -badminton,
- veslanje, -borilački sportovi,
- vaterpolo, -squash,
- rukomet na pijesku, -odbojka na pijesku,
- relly vožnja, - karting.

Ovim programom obuhvaćeno je 150 studenata Fakulteta strojarstva i brodogradnje.

2.4. Sportska udruga studenata fakulteta strojarstva i brodogradnje

Prema Zakonu o športu studenti na Sveučilištu mogu se udruživati u Studenske športske udruge. Na Fakultetu strojarstva i brodogradnje 1998. godine osnovana je Športska udruga studenata Fakultete strojarstva i brodogradnje « Omega». Iako udruga nije neposredno uključena u nastavu tjelesne i zdravstvene kulture svojom aktivnošću uvelike pridonosi kvaliteti, poglavito posebnog i izbornog programa nastave tjelesne i zdravstvene kulture.

Udruga sudjeluje u organizaciji tradicionalnih godišnjih natjecanja:

- Regata osmeraca Strojarskih fakulteta Republike Hrvatske,
- Studenskog rellya,
- Karting kupa FSB-a,
- Pivskog kupa - malonogometni turnir,
- raftinga,

te mnogobrojnih natjecanja unutar Fakulteta strojarstva i brodogradnje (prije svega u badmintonu, stolnom tenisu, tenisu, ...).

3. PERSPEKTIVE NASTAVE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE

Na osnovi navedenog i iskustva u provedbi nastave, kvalitetnije pomake postigli bi:

- boljim materijalno-tehničkim uvjetima nastave (opremljenije dvorane i veći broj termina za provedbu nastave)
- manji broj studenata u skupini,
- veći broj nastavnika tjelesne i zdravstvene kulture,
- veći broj atraktivnijih programskih sadržaja.

Ostvarenjem navedenog studenti bi bili motiviraniji za sudjelovanje u nastavi. Smanjio bi se broj zahtjeva za oslobađanje od nastave tjelesne i zdravstvene kulture, a također povećao broj studenata viših godina studija koji bi se aktivno uključili u posebne i izborne programe nastave.

4. ZAKLJUČAK

Razmatranjem trenutnog stanja zaključujemo da je nastava tjelesne i zdravstvene kulture na Fakultetu strojarstva i brodogradnje, u okviru postojećih materijalno-tehničkih mogućnosti, na zadovoljavajućoj razini. Predloženi daljnji razvoj sigurno bi još podigao kvalitetu, a time i učinkovitiju ostvarivost ciljeva i zadaća tjelesne i zdravstvene kulture u sedmom razvojnom razdoblju.

5. LITERATURA

1. Findak, V. (1999.) Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Zagreb: Školska knjiga.
2. Findak, V., Heimer, S., Horga, S., Ivančić-Košuta m., Keros, P., Matković, B., Medved, R., Mejovšek, M., Milanović, D., Mraković, M., Sabioncello, N., Viskić-Šalec, N. (1997.) Priručnik za sportske trenere. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu.
3. Gošnik, J., Komel-Klajić, S., Lukenda, Ž. (2001.) Smjernice nastave tjelesne i zdravstvene kulture na Sveučilištu u Zagrebu: u Zbornik radova 10. ljetna škola pedagoga fizičke kulture RH. Poreč., str. 236 - 238